

PRENUMERATA.

Rocznik 36 Mk., Kr. 66,
półrocznik 18 Mk., Kr. 33,
kwartalnik 9 Mk., Kr.
16.50, miesięcznik 3 mk.

ZA GRANICĄ:

Rocznik 48 mk., półrocznik
24 mk., kwartalnik
12 mk., miesięcznik 4 mk.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY REPUBLIKI POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobne-
go pisma (petit) po tek-
ście 1 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja Miodowa Nr. 20.

Redakcja otwarta od 9—12 i 3—4 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Do Pana Jędrzeja Moraczewskiego, Prezydenta Ministrów.

Przychylając się do przedstawionej mi przez Pana prośby o dymisję i uznając słusność przytoczonych w niej motywów, zwalniam Pana z urzędu Prezydenta Ministrów wraz z całym gabinetem. Wyrażam zarówno Panu, jak i wszystkim ustępującym Ministrom pełne uznanie za ofiarną pracę w przełomowej chwili utrwalenia podstaw Rzeczypospolitej.

Jednocześnie mianuję Prezydentem Ministrów p. Ignacego Paderewskiego, któremu zechce Pan przekazać czynności urzędowe.

Naczelnik Państwa:

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:

(—) J. Moraczewski.

Warszawa, 16 stycznia 1919 r.

Do Pana Ignacego Paderewskiego

w Warszawie.

Mianuję Pana Prezydentem Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej i powierzam Panu kierownictwo spraw zewnętrznych.

Jednocześnie na wniosek Pana powołuję na urzędy:

Ministra Spraw Wewnętrznych — p. Stanisława Wojciechowskiego.

Ministra Sprawiedliwości — p. Leona Supińskiego.

Ministra Przemysłu i Handlu — p. Kazimierza Hącia.

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych — p. Stanisława Janickiego.

Ministra Pracy i Opieki Społecznej — p. Jerzego Iwanowskiego.

Ministra Poczty i Telegrafów — p. Huberta Lindego.

Ministra Kultury i Sztuki — p. Zenona Przesmyckiego.

Ministra Robót Publicznych — p. Józefa Pruchnika.

Kierownika Ministerstwem Komunikacji — p. Juliana Eberhardta.

Ministra Skarbu — p. Józefa Englisha.

Ministra Apropozycji — p. Antoniego Minkiewicza.

Ministra Zdrowia Publicznego — p. dr. Tomasa Janiszewskiego.

Kierownictwo Spraw Wojskowych pozostawiam bez zmiany. Reprezentować je będzie pod moim bezpośrednim zwierzchnictwem p. pułkownik Wroczyński w Radzie Ministrów.

Decyzja co do powołania Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nastąpi później.

Naczelnik Państwa:

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:

(—) I. J. Paderewski.

Warszawa, dn. 16 stycznia 1919 r.

Deklaracja Prezydenta Ministrów.

Naczelnik Państwa powołał mnie do utworzenia tymczasowego Rządu Polskiego i do objęcia w nim odpowiedzialnego kierownictwa. W chwilach niebezpieczeństwa nikomu od służby publicznej uchylać się nie wolno. Wezwanie najwyższej tymczasowej władzy w narodzie przyjąłem posłusznie, zapewniony o poparciu wszystkich dzielnie Ojczyzny. W demokratycznym Państwie tylko ten rządzić może, kto Narodowi posłusznym być potrafi.

Przystępując do spełnienia ciężkiego obywatelskiego obowiązku, stwierdzam skwapliwie, że Rząd dotychczasowy ustępuje z powodów idealnej natury. W najtrudniejszych warunkach spełniał on swe zadanie według sumienia i najlepszej woli.

Nowopowstały Rząd nie będzie miał zgola charakteru stronnicy. Uproszona przeze mnie do współdziałania w pracy Rada Ministrów składa się z ludzi, którzy bądź na urzędach zajmowanych i stanowiskach, bądź też w uprawianych zawodach wykazali wybitne zdolności i zalety. Będą oni wszyscy służyli Ojczyźnie przedewszystkiem.

Pierwszym zadaniem nowego Rządu będzie przeprowadzenie wyborów i zwołanie Sejmu, na którym niewątpliwie wypowie się zbiorowa wola naszego narodu.

Data Sejmu będzie przyspieszona. Rozpocznie się on w niedzielę, dnia 9 lutego b. r.

Aczkolwiek, wobec zbliżającej się daty Sejmu, Rząd tymczasowy żadnych prac ustawodawczych podjąć się nie może, to jednak, ze względu na naglące najpilniejsze potrzeby kraju i ludności bezpośrednio zadania jego będą ważne i doniosłe.

Musi on mieć na celu:

Obronę zagrożonych granic Ojczyzny i troskliwą nad żołnierzem polskim opiekę.

Niesienie natychmiastowej pomocy cierpiącym masom ludu naszego, a zwłaszcza tak okrutnie przez wojnę skrzywdzonej reszcy robotniczej.

Sprowadzanie jaknajrychlej zapasów żywności.

Uruchomienie jaknajszybsze warsztatów pracy przez ułatwienie sprowadzania surowców oraz niezbędnych maszyn fabrycznych.

Zaprowadzenie zdrowej gospodarki finansowej zapomocą wewnętrznej i zewnętrznej pożyczki oraz zbudowania sprawiedliwego systemu podatkowego.

Utrzymanie ładu i porządku w kraju.

Objęcie opieki nad oświatowym i kulturalnym życiem narodu, albowiem naród nie chlebem tylko żyje.

Dla osiągnięcia tych celów, dla utrzymania ciągłości pomiędzy pracami już zapoczątkowanymi a temi, które Rząd przez Sejm ustawodawczy prowadzić będzie nadal, niezbędne jest ustalenie naszego stosunku do zwyciężonych państw sprzymierzonych, że Rzeczpospolita polska za ich sprzymierzenia się uważa.

Ucisk i niewola nadwątlili nasz organizm narodowy, długa i straszna wojna zadała mu bolesne, wciąż jeszcze jątrzące się rany. Niemasz rządu cudotwórczego, któryby zapomocą odczekał i orzeczł potrafił od razu zabliznić te rany, przywrócić narodowi siły. Na to potrzeba pracy, cierpliwości i czasu. Żaden Rząd nie może skutecznie sprawować władzy, dowieść gorliwie o dobro wszystkich dbałości, bez współdziałania całego społeczeństwa.

Gotowi do najcięższego trudu stawamy przed narodem, prosząc wszystkie stronnictwa, wszystkich współobywateli o poparcie i pomoc dla naszych uczciwych zamierzeń i usiłowań.

Stróż porządku i bezpieczeństwa publicznego, ku tym niecierpliwym, którzy zapomocą gwałtownych czynów pragnęliby dążyć do urzeczywistnienia swych ideałów, zwracamy się z wezwaniem, by pamiętali, że cały świat cywilizowany dziś na nas pa-

trzy. Każdemu prawemu obywatelowi powinno zaś leżeć na tem, by w nas widziano ludzi, godnych tej wolności, która nad polską zajaśniała ziemia.

(—) I. J. Paderewski.

Pismo Prezydenta Ministrów, p. J. Moraczewskiego do Naczelnika Państwa.

Naczelniku!

Historja ostatniego stulecia wytworzyła tak głęboką nieufność między klasami społecznymi w Polsce, że w momencie odrodzenia bytu państwowego naszego narodu okazało się niemożliwym utworzenie Rządu, skupiającego reprezentantów wszystkich warstw społecznych do wspólnej pracy.

My, reprezentanci polskich chłopów, robotników i inteligencji, zostaliśmy wezwani do objęcia Rządu nie dlatego, jakobyśmy posiadali na to największą wiedzę, zdolności i umiejętności, ale dla stwierdzenia, że nadszedł czas naprawy błędów wiekowych, że nowoczesne Państwo Polskie rządzić się musi zasadą sprawiedliwości społecznej wobec tych, którzy w dawnym Państwie Polskim do pełni praw nie byli dopuszczeni, i że lud polski dojrzał do przejęcia na siebie obowiązków utrzymania i obrony Rzeczypospolitej Polskiej i związanych z tem praw.

Obejmując rządy w Polsce, zdawaliśmy sobie sprawę z tego, jak ciężki bierzemy na siebie obowiązek. Wiedzieliśmy, że Polska, rozdarta na wiele części, zniszczona przez szalejącą na jej ziemiach wojnę, wyszana do szpiku kości przez rozbójniczą gospodarkę okupujących ją armii niemieckich, austriackich i rosyjskich, nie posiadająca ani własnego aparatu państwowego, ani skarbu, ani wojska, szarpana przez namiętne wybuchy walk partyjnych, wymaga niesłychanego wysiłku, aby z tej nędzy, głodu, zniszczenia i chaosu mogło się wyłonić i utrwalić ucieleśnienie przyswiewającego nam ideału: „Niepodległej, nowoczesnie zorganizowanej, a więc ludowej Republiki Polskiej”.

Ten potrzebny zbiorowy wysiłek może stworzyć tylko wola narodu; wola narodu wypowiedzieć się może tylko w instytucji, wybranej przez cały naród, tylko w Sejmie. W bardzo krótkim czasie przygotowaliśmy w zupełności zwołanie Sejmu. Wyboru, rozpisane na najdemokratyczniejszej podstawie, rozstrzygną w dniu 26 stycznia 1919 roku walkę o władzę w Polsce. Pierwsze posiedzenie Sejmu może się odbyć przed upływem połowy lutego. Najważniejsze więc nasze zadanie spełnione.

Pozatem staraliśmy się wykonać wszystko możliwe dla organizowania Państwa, łączenia rozdartych jego części, usunięcia i łagodzenia bezrobocia, walki z lichwą artykułami pierwszej potrzeby, ochrony pracy i ochrony społecznej.

Wszystko to robiliśmy lepiej i prędzej, niżby to był w stanie zrobić jakikolwiek rząd w tych warunkach, w jakich pracowaliśmy, i stosunkowo w tak krótkim czasie, nie dając się ani na chwilę unieść partyjnym namiętnościom i zachowując spokój i zimną krew wobec szalejących przeciw nam ataków zarówno z prawej, jak i z lewej strony. Nielatwe są bowiem rządy państwem, w którym posiadający bogactwa odmawiają płacenia podatków, bojkotują pożyczkę państwową, wprowadzają sabotaż na wszystkich polach gospodarki państwowej, uprawiają lichwą artykułami codziennej potrzeby, sprzedają i wywożą żywność za granicę. Kola te nie cofają się nawet przed zamachem na członków rządu, godzą nie tyle w obecny rząd, ile w samą ideę rządu i w Państwo Polskie, a robią to w chwili, gdy pod Lwowem toczy się zacięty bój, gdy ze Wschodu grozi nam załaz przez wojska rosyjskie, stojące już w Wilnie, gdy na Zachodzie zbiera się armja niemie-

ka dla ponownej okupacji naszego kraju. Przez od-
mowę Państwa wszelkich środków w chwili, gdy Oj-
czyzna w niebezpieczeństwie, koła te utwierdzają
ujemny sąd o szlachetności i szczerości ich
krzykliwego patriotyzmu.

Innymi środkami, innymi metodami walki dąży
do tego samego celu, do anarchji w Polsce, ta gru-
pa, która hasła i natchnienia czerpie z zamętu wscho-
du Europy. Wodzowie tej grupy powinni wiedzieć,
że urzeczywistnienie ich hasła w chwili obecnej w
zrujnowanej Polsce musi przynieść za sobą anarchję,
t. j. niesłychane wyniszczenie przedewszystkiem ca-
łej klasy robotniczej i włościańskiej. Anarchja pod-
kopie wprawdzie w pierwszej chwili klasę posiadają-
cą, ale tylko po to, aby natychmiast utworzyć nową,
równie, jak dawna, nieliczną warstwę, rządzącą
despotycznie całym narodem za pomocą militaryz-
mu, jak nas poucza przykład Rosji.

Wśród tych dążeń, tak zgodnych w skutkach,
choć tak skrajnie rozbieżnych w swych zamierze-
niach, praca rządu była nadzwyczaj utrudniona.
Szybkie zwołanie Sejmu, to jedyne wyjście z tych
trudności.

Ale i Sejm nie będzie w stanie uspokoić kraju
i rozpocząć w nim swej twórczej pracy, jeżeli Polska
nie będzie miała zapewnionych środków, koniecz-
nych dla jej życia państwowego.

Polsce brak chleba, odzieży, maszyn, surowców,
broni i pieniędzy. Środki te musi rząd uzyskać zaraz,
jeszcze przed zwołaniem Sejmu, aby odjąć mu na
czas pierwszych miesięcy jego obrad troskę o zaspaka-
nianie koniecznych potrzeb dnia i przez to umo-
żliwić pracę nad konstytucją. Nie posiadając tych
środków u siebie, wewnątrz kraju, lub mając ich za-
malo, albo też nie mogąc ich otrzymać wskutek złej
woli posiadających albo rozporządzających nimi,
musi Polska szukać ich za granicą. Rząd obecny na-
potyka poważne trudności w ich uzyskaniu. Wpraw-
dzie, trudności te dałyby się usunąć, ale na to po-
trzeba dłuższego czasu, a sprawa nie cierpi zwłoki.
Rząd, nie bojkotowany przez posiadających, może
znajdzie się w szczęśliwszych od nas warunkach i
potrafi od razu usunąć te trudności, które nas skła-
niają do przedłożenia prośby o przyjęcie dymisji
gabinetu.

(—) J. Moraczewski.

Warszawa, dnia 16 stycznia 1919 r.

DEKRET

W SPRAWIE CZĘŚCIOWEGO POBORU.

W celu bezwzględnego powiększenia siły zbroj-
nej dla obrony granic Polskiej Republiki Ludowej,
zarządzam obowiązkowy częściowy pobór regularny
rocznika 1898, który winien być przeprowadzony na
zasadzie Tymczasowej Ustawy o Powszechnym
Obowiązku Służby Wojskowej z dnia 27 paździer-
nika 1918 r. i w myśl Tymczasowej Instrukcji dla
Władz Poborowych, zatwierdzonej przez Minister-
stwo Spraw Wojskowych i ogłoszonej, jako dodatek
do Nr. 14 Dziennika Rozkazów Wojskowych.

Czas służby wojskowej powołanych wyznaczam
na rok, pozostawiając Sejmowi Ustawodawczemu de-
finitywne określenie normalnej służby w szeregach.

Wykonanie niniejszego dekretu i ustalenie ko-
lejności, w jakiej pobór w poszczególnych powiatach
będzie przeprowadzony, poruczam Ministerstwu
Spraw Wojskowych w porozumieniu z Minister-
stwem Spraw Wewnętrznych.

Naczelnik Państwa

(—) J. Pilsudski.

Za Prezydenta Ministrów

(—) Supiński.

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych

(—) Wroczyński.

Dan w Warszawie, dnia 15 stycznia 1919 r.

PRZEPISY WYKONAWCZE DO DEKRETU

o Tymczasowej Ordynacji Wyborczej do Sejmików Powiatowych.

W myśl artykułu 8-go Dekretu o Tymczasowej
Ordynacji Wyborczej do Sejmików Powiatowych z
dnia 5 grudnia 1918 r. zarządzam, co następuje:

Terytorjum i termin wyborów.

Art. 1.

Wyборы do Sejmików Powiatowych winny być
dokonane na terenie poniżej wymienionych powia-
tów administracyjnych w ich obecnych granic-
ach:

1) Będzińskiego, 2) Biłgorajskiego, 3) Błońskiego,
4) Brzezińskiego, 5) Buskiego, 6) Chełmskiego, 7)
Ciechanowskiego, 8) Częstochowskiego, 9) Garwo-
lińskiego, 10) Gostyńskiego, 11) Grójeckiego, 12)
Hrubieszowskiego, 13) Janowskiego, 14) Jędrzejow-
skiego, 15) Kaliskiego, 16) Kieleckiego, 17) Kolskiego,
18) Kolneńskiego, 19) Konińskiego, 20) Koneckiego,
21) Kozińskiego, 22) Krasnostawskiego, 23) Kut-
nowskiego, 24) Lipnowskiego, 25) Lubartowskiego,
26) Lubelskiego, 27) Łaskiego, 28) Łęczyckiego, 29)
Łomżyńskiego, 30) Łowickiego, 31) Łódzkiego, 32)
Łukowskiego, 33) Makowskiego, 34) Miechowskiego,
35) Mińsko-Mazowieckiego, 36) Mławskiego, 37) Nie-
szawskiego, 38) Noworadomskiego, 39) Olkuskiego,
40) Opatowskiego, 41) Opoczyńskiego, 42) Ostrołę-
ckiego, 43) Ostrowskiego, 44) Pińczowskiego, 45)
Piotrkowskiego, 46) Płockiego, 47) Płońskiego, 48)
Przasnyskiego, 49) Puławskiego, 50) Pułtuskiego,
51) Radomskiego, 52) Radzyńskiego, 53) Rawskie-
go, 54) Rypińskiego, 55) Sandomierskiego, 56) Sie-
dleckiego, 57) Sieradzkiego, 58) Sierpeckiego, 59)
Skierniewickiego, 60) Słupieckiego, 61) Sochaczew-
skiego, 62) Sokołowskiego, 63) Szczuczynskiego, 64)
Tomaszowskiego, 65) Tureckiego, 66) Warszawskie-
go, 67) Wegrowskiego, 68) Wieluńskiego, 69) Wierz-
bickiego, 70) Włocławskiego, 71) Włoszczowskiego,
72) Wysoko-Mazowieckiego, 73) Zamojskiego.

Miasta wydzielone z powiatów w myśl art. 1-go
Dekretu o Tymcz. Ord. Wyb. do Sejm. Pow., nie
wysyłają delegatów do Sejmików Powiatowych.

Art. 2.

Wyборы do Sejmików Powiatowych powinny
być dokonane niezwłocznie po utworzeniu Rad
Gminnych na zasadzie Dekretu z dnia 28 listopada
1918 roku i Rad Miejskich na zasadzie Dekretu z
dnia 13 grudnia 1918 r., lub po uzupełnieniu tych os-
tatnich, zgodnie z rozporządzeniem rządowym z
dnia 29 listopada 1918 r.

Jeżeli do dnia 15 lutego 1919 r. nie wszystkie
gminy i miasta, wchodzące w skład danego powiat-
owego związku komunalnego, będą mogły dokonać wy-
boru delegatów, Sejmik musi być zwołany bez wzglę-
du na liczbę wybranych członków najpóźniej
1-go III 1919 r.

Art. 3.

Komisarz Powiatowy oznacza terminy przepro-
wadzenia wyborów w poszczególnych gminach i
miastach, wchodzących w skład komunalnego
związku powiatowego, oraz sprawuje ogólny nadzór
nad wyborami.

Przeprowadzenie wyborów.

Art. 4.

Przeprowadzenie wyborów w gminie należy do
Wójty, w mieście zaś do Burmistrza, którzy zawi-
adamiają przynajmniej na 5 dni przed wyborami
członków Rad Gminnych lub Miejskich o dniu i
miejscu wyborów oraz przewodniczą na zebraniach
wyborczych.

Art. 5.

Po wyjaśnieniu sposobu wyborów przewodniczą-
cy zaprasza do stołu prezydjalnego dwóch wybor-
ców do obliczania głosów i wzywa wyborców do
przedstawienia kandydatów na członków Sejmiku
Powiatowego. O ile przedstawionych będzie tylko
dwóch kandydatów, uważa się wybór ich za doko-
nany przez akklamację.

Wrazie większej liczby kandydatów przewodni-
czący obowiązany jest bezpośrednio przed gło-
sowaniem, po rozdaniu kartek wyborczych zgodnie z
art. 6, zarządzić przynajmniej 15-to minutową prze-
rwę, celem wypełnienia kartek.

Art. 6.

Głosowanie odbywa się kartkami, które po-
winny być przygotowane w odpowiedniej ilości i
opatrzone stemplem urzędu gminnego lub miejskie-
go. Każdy głosujący otrzymuje tylko jedną kartkę,
pisze na niej jedno nazwisko tego kandydata, któ-
rego chce wybrać i wrzuca do urny.

Art. 7.

Po dokonaniu głosowania następuje obliczenie
głosów, przyczem nie powinny być brane w rachubę
kartki nieważne ze względów formalnych (np.

bez stempla urzędu gminnego, lub zawierające wię-
cej, niż jedno nazwisko).

Rezultat głosowania przewodniczący ogłasza
niezwłocznie.

Wybraniymi będą dwaj kandydaci, którzy otrzy-
mali największą względnie liczbę głosów. Wrazie
równej liczby głosów rozstrzyga starszeństwo wieku.

Art. 8.

Z przebiegu wyborów sporządza się szczegóło-
wy protokół, który powinien zawierać: listę obec-
nych, nazwiska osób, obliczających głosy, liczbę
głosujących i wynik wyborów. Protokół podpisują
przewodniczący i osoby, powołane do obliczania
głosów. Dwa odpisy protokołu przesyła przewodni-
czący do Komisarza Powiatowego, z których jeden
przesyła się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Zaskarżanie wyborów.

Art. 9.

Zaskarżanie wyborów może nastąpić tylko w
wypadkach oszustwa, przekupstwa przy wyborach
lub gwałtu, wykluczającego wolny lub tajny wybór,
lub też wrazie pogwałcenia Dekretu o Tymczasowej
Ordynacji Wyborczej do Sejmików Powiatowych i
niniejszych Przepisów Wykonawczych.

Skarga winna być złożona na ręce Wójty lub
Burmistrza na piśmie z dokładnym uzasadnieniem w
ciągu tygodnia od ogłoszenia wyniku głosowania.

Art. 10.

Wójt lub Burmistrz przesyła w ciągu trzech dni
skargę do Komisarza Powiatowego, który rozstrzy-
ga skargę w pierwszej instancji.

Od decyzji Komisarza Powiatowego można w
ciągu tygodnia odwołać się do Ministra Spraw We-
wnętrznych, który decyduje ostatecznie. Skarga
winna być złożona na ręce Komisarza Powiatowego.
Wrazie unieważnienia wyborów przez niezaskarżo-
ną decyzję miejscowego Komisarza Powiatowego
lub przez Ministra Spraw Wewnętrznych, Minister
Spraw Wewnętrznych najdalej w ciągu 6-tu tygodni
od dnia unieważnienia zarządza nowe wybory.

Likwidacja majątku i spraw komunalnych w powia- tach połączonych.

Art. 11.

Dla podziału wspólnego majątku i zlikwidowa-
nia spraw komunalnych w powiatach, połączonych
przez b. władze okupacyjne niemieckie, tworzy się
Komisję Likwidacyjną, składającą się z Komisarza
Powiatowego, urzędującego w dotychczasowej sie-
dzibie Sejmiku Powiatowego, jako przewodniczące-
go, Komisarzy powiatów, poprzednio przyłączonych,
oraz członków dawnego Sejmiku Powiatowego, po-
2-ech z każdego nowoutworzonego powiatu.

Przedstawiciele Sejmiku do Komisji Likwidacyj-
nej powołuje Wydział Powiatowy, względnie Komis-
ja Finansowa dotychczasowego Sejmiku zwykła
większością głosów.

Wnioski Komisji Likwidacyjnej zatwierdza Mi-
nister Spraw Wewnętrznych.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) K. Sienkiewicz.

Warszawa, 15 stycznia 1919 r.

DEKRET

o ochronie lokatorów i zapobieganiu brakowi mie- szkań.

Art. 1.

W miastach i osadach Królestwa Kongresowego
za normę dla określenia wysokości komornego przyj-
muje się cenę mieszkań w czerwcu 1914 roku.

Dla Warszawy, Łodzi, Zgierza i Pabjanic cena
mieszkań 1 i 2-pokojowych podlega obniżce o 20%,
dla 3 — 4-pokojowych o 10% w stosunku do
powyżej wskazanej normy.

Wysokość komornego za mieszkania pięciopo-
kojowe i większe w pomienionych miastach i za
wszystkie wogóle mieszkania w innych miastach i
osadach Królestwa Kongresowego nie może przekra-
czać komornego, pobieranego za te lokale w czer-
wcu 1914 r.

W żadnym wypadku nie może nastąpić pod-
wyższenie komornego ponad cenę pobieraną w
grudniu 1918 r.

Przy obliczaniu liczby pokoiów nie są brane w rachubę alkowy, przedpokoje i kuchnie.

Cenę komornego określona w walucie rublowej oblicza się w stosunku 100 rb. — 216 Mk. — 250 kor.

Art. 2.

Za ogrzewanie i oświetlenie mieszkań właściciele nieruchomości pobierają opłatę dodatkową w wysokości wydatków rzeczywistych.

Art. 3.

Wszelkie umowy, pociągające za sobą podwyższenie komornego powyżej norm określonych w art. 1szym przepisów niniejszego dekretu, mogą być na żądanie lokatora sądowo zmienione przez stosowne zmniejszenie ceny komornego do poziomu, określonego w art. 1sym.

Norma komornego za mieszkanie, wykończone po ogłoszeniu wojny, może być na żądanie lokatora sądowo ustalona przez biegłych.

Wrazie, jeżeli wyrokiem sądowym nakazane zostanie zmniejszenie komornego, cała nadpłacona przez lokatora nadwyżka zaliczona będzie na komorne bieżące.

Przepisy niniejszego dekretu stosują się i do sublokatorów.

Art. 4.

Właściciel domu nie może wypowiedzieć lokatorowi mieszkania. Nie ubliża to wszakże prawu właściciela żądać rozwiązania umowy najmu mieszkania z winy lokatora w wypadkach, przewidzianych przez Kodeks Cywilny.

Art. 5.

Stosowanie przepisów niniejszego dekretu nie może być uchylone lub ograniczone przez umowy stron.

Art. 6.

Przepisy niniejszego dekretu nie mają zastosowania do określenia komornego przy wynajmie pomieszczeń na hotele, pensjonaty, sklepy i większe zakłady przemysłowe i handlowe.

Art. 7.

Wszystkie sprawy, wynikające z najmu i użytkowania mieszkań, są rozpoznawane przez Urzędy Rozjemcze, które działają na zasadach, pomieszczo-nych w artykułach 20 — 27 niniejszego dekretu; w miejscowościach, gdzie Urzędy Rozjemcze nie będą ustanowione, sprawy te będą rozpoznawane przez Sądy Ogólne.

§ 8.

Sprawowanie nadzoru na miejscowościach stosunkami mieszkaniowymi i ochrona lokatorów należy do zarządów komunalnych.

§ 9.

W miastach z ludnością ponad 30.000 mieszkańców zarząd miasta w charakterze organu nadzoru powołuje miejscowy urząd mieszkaniowy z inspektorem mieszkaniowym miejskim na czele. W miastach i osadach z ludnością od 5.000 do 30.000 mieszkańców nadzór wykonywać będą fachowi urzędnicy mieszkaniowi pod kierunkiem burmistrza.

Na żądanie Ministerstwa Zdrowia Publicznego w miastach i osadach tych winien być ustanowiony Urząd mieszkaniowy. W miasteczkach i osadach poniżej 5.000 mieszkańców oraz w gminach wiejskich nadzór wykonywują władze komunalne.

Art. 10.

Do obowiązków Urzędów mieszkaniowych należy: zbieranie danych o miejscowych stosunkach mieszkaniowych, zapobieganie brakom i ich usuwanie w mieszkaniach istniejących, oraz wyszukiwanie i stosowanie środków, mających na celu stworzenie dostatecznej ilości zdrowych, tanich i estetycznych mieszkań, szczególnie dla klasy nieposiadającej.

Urzędy mieszkaniowe winny prowadzić wykazy mieszkań wolnych w obrębie gminy i udostępniać je publiczności. W tym celu Urzędy mieszkaniowe winny nakazać gospodarzom domów obowiązkowe zgłaszanie mieszkań wolnych i wynajętych.

Urząd mieszkaniowy winien stosować wszelkie środki zapobiegające brakowi lub nadmiernemu podnoszeniu ceny mieszkań.

Art. 11.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego jest kontrolującą i nadzorczą władzą Urzędów mieszkaniowych.

Art. 12.

Za przyzwoleniem Ministerstwa Zdrowia Publicznego kilka gmin może ustanowić wspólny Urząd mieszkaniowy.

Art. 13.

Do wykonywania funkcji nadzoru mieszkaniowego mogą być powołane przez władze komunalne miejscowe czynniki społeczne.

Art. 14.

Osoby, którym powierzono są oględziny i opieka nad mieszkaniami, mają na zasadzie wydanej im przez Zarząd miasta legitymacji prawo wstępu do wszystkich mieszkań i złączonych z nimi ubikacji.

Osoby te winny przed dokonaniem oględzin uprzedzić gospodarza lokalu o celu odwiedzin i okazać na żądanie swą legitymację.

Wrazie poważnych powodów, przytoczonych przez lokatorów, oględziny mogą być odroczone.

Art. 15.

Oględzinom podlegają mieszkania do 4-ech pokoiów włącznie oraz wszelkie mieszkania z sublokatorami, przytulki, zajazdy, pokoje umeblowane i t. d.

Oględziny lokalu winny być dokonywane w sposób najmniej uciążliwy dla właścicieli mieszkań i odbywać się mogą latem od g. 9 rano — 8 wiecz., zimą od 9 rano do 4 po poł.; w mieszkaniach odnajmowanych kątami, w przytulkach i zajazdach od godz. 7 r. — 8 wiecz. W razach wyjątkowych oględziny mieszkania mogą być dokonywane i o innej porze.

Art. 16.

Aby osiągnąć usunięcie braków, ustalonych w mieszkaniach przez dokonywujących oględziny, przedsięwzięte być winny początkowo środki uświadamiające, jako to: udzielanie rad, wskazówek, napomnień, wreszcie przestroż. Wrazie nieosiągnięcia właściwych skutków tą drogą, mogą być zastosowane przez Zarząd Komunalny środki przymusowe, przewidziane przez prawo.

Art. 17.

Urzędy mieszkaniowe czuwają nad wykonywaniem właściwych przepisów o używalności budynków i pomieszczeń, przeznaczonych do zamieszkania i spania, oraz regulaminów mieszkaniowych, wydawanych w drodze administracyjnej dla poszczególnych gmin lub poszczególnych budowli.

Art. 18.

Urzędy mieszkaniowe kierują się instrukcjami, wydanymi przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego.

Art. 19.

Rozporządzenia Komunalnych Urzędów mieszkaniowych korzystają z egzekutywy miejscowej władzy policyjnej.

Art. 20.

Przy Urzędach mieszkaniowych mogą być ustanowione Urzędy Rozjemcze, pozostające pod zwierzchnim nadzorem Ministerstwa Sprawiedliwości. Inicjatywa utworzenia Urzędu Rozjemczego należy do właściwych Zarządów Komunalnych, które zapewniają środki finansowe na pokrycie wydatków, związanych z działalnością powyższych Urzędów.

Art. 21.

Prezesa Urzędu Rozjemczego, wice-prezesa, przewodniczących kompletów i ławników mianuje Minister Sprawiedliwości na wniosek Magistratu miasta, w którym Urząd się znajduje.

Art. 22.

Urząd Rozjemczy rozpoznaje sprawy w komplecie, składającym się z przewodniczącego i dwóch ławników. Przewodniczącym może być tylko osoba z wyższym wykształceniem prawnym; wyjątkowo przewodniczącym może być zamianowana sposobem przewidzianym w art. 21 osoba nieposiadająca wykształcenia prawnego, lecz ciesząca się zaufaniem ogólnym.

Ławnicy uczestniczą w rozprawach Urzędu w równej liczbie z pośród lokatorów i z pośród właścicieli domów. Członkowie Urzędu Rozjemczego, nie wylaczając przewodniczącego, składają przysięgę co do ścisłego i sumiennego sprawowania swoich obowiązków.

Art. 23.

Urzędy Rozjemcze rozpoznają wszystkie sprawy między lokatorami i właścicielami domów, które wynikają z najmu albo użytkowania mieszkań, stosując się do przepisów Ust. Post. Cyw. Wyroki Urzędów Rozjemczych mają moc ostateczną i mogą podlegać rewizji Sądu Najwyższego sposobem, przewidzianym przez Ust. Post. Cyw.

We wszystkich sprawach, wynikających z naj-

mu i użytkowania mieszkań, Urząd Rozjemczy obowiązany jest skłaniać strony do pojednania, podając im właściwe ku temu powody.

W tym celu Urząd Rozjemczy ma prawo zbierać dowody z urzędu, nakazać osobiste stawiennictwo stron lub — stosownie do okoliczności — zarządzać domem, tudzież złożenie przez nich w oznaczonym terminie wyjaśnień i dowodów.

Na żądanie jednej ze stron lub według swego uznania Urząd Rozjemczy władny jest zbadać strony w izbie narad albo obie razem, albo każdą poszczególnie.

Art. 24.

Za niestawiennictwo bez usprawiedliwionej przyczyny stron lub zarządzającego domem, jak również za odmowę złożenia przez nich wyjaśnień i dowodów Urząd Rozjemczy może wymierzyć na winnych grzywnę do wysokości 100 Mk. (150 kor.). Za świadomo złożenie przez nich fałszywych zeznań Urząd Rozjemczy ma prawo wymierzyć na nich grzywny do wysokości 500 Mk. (750 kor.) albo według uznania skierować sprawę do prokuratora.

Art. 25.

Grzywny wpływają do Kasy Komunalnej.

Art. 26.

Wyroki Urzędu Rozjemczego podlegają wykonaniu przez Komorników sądowych, wyznaczonych przez Prezesa Urzędu Rozjemczego.

Art. 27.

Lokatorzy, występujący do Urzędów Rozjemczych, korzystają z prawa ubogich; o ile sprawa jednak zostanie rozstrzygnięta na niekorzyść lokatorów, Urząd Rozjemczy może nakazać ściąganie od nich wpisów i opłat według obowiązujących przepisów o opłatach i kosztach sądowych.

Art. 28.

Wrazie ujawniającego się braku mieszkań, Zarząd Komunalny tam, gdzie uzna za właściwe, może za zgodą Ministerstwa Zdrowia Publicznego, działającego w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, zarządzić środki następujące:

a) zakazać rozbierania domów drewnianych i murowanych, które odpowiadają warunkom technicznym i sanitarnym,

b) nakazać właścicielowi lub dzierżawcy domu podział czteropokojowych i większych lokalów niezajętych na mieszkania mniejsze,

c) ustalić normę obliczania liczby pomieszczeń, niezbędnych dla rodzin lub osób samotnych, i nakazać stosowanie tych norm przy najmuowaniu lokali,

d) jeżeli rodzina lub osoba samotna zajmuje liczbę pomieszczeń ponad normę, to Zarząd Komunalny może nakazać odnajęcie części lokalu,

e) lokale próżne, stojące dłużej, niż kwartał, mogą być zajęte przez gminę i przez nią odnajęte na rachunek właściciela domu, przyczem oznaczenie wysokości komornego przez gminę nastąpi z uwzględnieniem norm, podanych w art. 1 dekretu niniejszego. To samo stosuje się do lokalów, wprawdzie wynajętych, ale dłużej, niż trzy miesiące niezamieszkałych, jeżeli najmujący nie zdoła przytoczyć dostatecznych powodów zwłoki w zajęciu mieszkania,

f) w miastach i osadach, które gruntów własnych, odpowiednich do budowy mieszkań czasowych, nie posiadają, Zarząd Komunalny ma prawo dla tych celów zająć grunta prywatne na czasokres nie dłuższy nad lat 5, za wynagrodzeniem, wyznaczonym przez Zarząd Komunalny,

g) Zarząd Komunalny może nakazać właścicielowi lub dzierżawcom domów zniszczonych i niezamieszkałych, lecz do zamieszkania zdatnych, naprawę i doprowadzenie ich do stanu mieszkalnego;

h) nakazać im przebudowanie poddaszy, suterenu i budowli gospodarczych — na pomieszczenia mieszkalne,

i) w razie niewykonania przebudowy, naprawy czy odnowienia mieszkania przez właściciela czy dzierżawcę domu w czasokresie, przez Zarząd Komunalny oznaczonym, Zarząd Komunalny wykonawa to sam lub powierza wykonanie osobie trzeciej na koszt właściciela lub dzierżawcy. Szczegółowe w tym względzie normy postępowania winny być określone przez miejscowy Zarząd Komunalny i zatwierdzone przez Ministra Zdrowia Publicznego, działającego w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych;

k) lokale w przebudowanych poddaszach, suterrenach i budowlach gospodarczych mogą być zakwalifikowane do zamieszkania na stałe lub czasowo.

Lokale czasowe winny być opróżnione najdalej w ciągu miesiący trzech od chwili odwołania przez Zarząd Komunalny zezwolenia na zamieszkanie pod zagrożeniem odpowiedzialnością za niewykonanie prawnych rozporządzeń władzy i przymusową eksmisją;

l) parcele budowlane prywatne mogą uleść wywłaszczeniu przez gminę, jeżeli w ciągu trzech lat nie rozpoczęto na nich budowy domu mieszkalnego i jeżeli uzasadnienie innego przeznaczenia parceli nie będzie uwzględnione przez Zarząd Komunalny;

m) środki, przewidziane w punktach g, h, i, mogą być stosowane tylko w razach ostatecznych i nie mogą być zapobieżenia brakowi mieszkań w inny sposób;

n) wszystkie spory pomiędzy Zarządami Komunalnymi a właścicielami nieruchomości, wynikające ze stosowania środków tymczasowych, skierowywane być winny do miejscowych Urzędów Rozjemczych, w celu pojednawczego załatwienia sprawy. Wrazie niemożności sklonienia stron do pojednania, Urząd Rozjemczy przesyła sprawę do sądu właściwego;

o) zakazuje się wynajmowania przez jedną osobę równocześnie więcej, niż jednego lokalu mieszkaniowego, i odnajmowania tych lokali innym. Winny przekroczenia tego zakazu ulegnie, wrazie niemożności przytoczenia godnych uwzględnienia i wiarygodnych powodów wynajęcia większej liczby lokali, grzywnie od 1,000 do 10,000 marek, ewentualnie i karze aresztu do 3 miesięcy. Rozpoznanie sprawy i wymiar kary należy do władz administracyjnych w zwykłym toku instancji.

Art. 29.

Wymówienie mieszkań, uczynione przed wydaniem niniejszego dekretu, jest nieważne.

Art. 30.

Dekret niniejszy otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Praw Państwa Polskiego i obowiązująć będzie do dnia odwołania go w drodze ustawodawczej; tem samem traci moc Ustawa tymczasowa o ochronie lokatorów z dnia 4 września 1918 r. (D. P. K. P. Nr. 10).

Art. 31.

Wykonanie dekretu niniejszego poleca się Ministrom Sprawiedliwości i Zdrowia Publicznego.

Naczelnik Państwa:

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów

(—) J. Moraczewski.

Dan w Warszawie, dnia 16 stycznia 1919 r.

DEKRET

w sprawie utworzenia tymczasowych Powiatowych Rad Apropowizacyjnych.

Na wniosek Rady Ministrów stanowią, co następuje:

Do czasu utworzenia Sejmików, na podstawie nowej Ordynacji Wyborczej, powołuje się do życia tymczasowe Powiatowe Rady Apropowizacyjne w następującym składzie:

1) Referent Apropowizacyjny, jako przewodniczący.

2) Jeden przedstawiciel obecnego Sejmiku Powiatowego lub Rady Powiatowej, delegowany przez Wydział lub kierownictwo.

3) Jeden przedstawiciel Komitetu Ratunkowego, względnie Rady Powiatowej Opiekuńczej, delegowany przez Prezydium.

4) Po jednym delegacie od miast powiatu, liczących ponad 8 tysięcy mieszkańców, delegowanym przez Radę Miejską lub Magistrat.

5) Dwóch przedstawicieli Rady Robotników lub Związków Zawodowych.

6) Dwóch przedstawicieli Stowarzyszeń Spożywczych lub Kooperatywy, wybranych przez miejscowe Stowarzyszenia Spożywcze.

7) Jeden przedstawiciel Kółek Rolniczych, wybrany przez miejscowe Kółka Rolnicze.

8) Jeden przedstawiciel Związku Ziemiann.

9) Jeden przedstawiciel przemysłowców.

Dla każdego delegata winien być naznaczony zastępca.

Przedstawiciele instytucji, które do 15-go stycznia 1919 roku nie przedstawiają delegatów, mianuje Ministerstwo Apropowizacji na wniosek Referenta Apropowizacyjnego.

Do dnia 20-go stycznia 1919 r. Referenci Apropowizacyjni przedstawiają Ministerstwu Apropowizacji skład powiatowych Rad Apropowizacyjnych do zatwierdzenia.

O ile w powiecie istnieje obecnie Rada Apropowizacyjna przy Referencie Apropowizacyjnym, bądź to w formie samodzielnej Rady, bądź też Komisji Sejmikowej, powołana z uwzględnieniem interesów spóżywców, niewywołująca protestu ludności, należy ją utrzymać do czasu ustanowienia stałych Rad Apropowizacyjnych, zawiadamiając Ministerstwo o składzie Rady.

Powiatową Radę Apropowizacyjną zwołuje Referent Apropowizacyjny, nie rzadziej, niż raz na miesiąc, a w razie potrzeby — częściej.

Na żądanie trzech członków Rady obowiązany jest Referent zwołać Radę Apropowizacyjną w ciągu 10-ciu dni od dnia zgłoszenia żądania.

Polowa członków i przewodniczący, którym jest Referent Apropowizacyjny, wystarczą do prawomocności zebrania Powiatowej Rady Apropowizacyjnej.

Sprawy rozstrzygają się zwykłą większością głosów. Komisarz Rządowy powiatowy (starosta) uczestniczy w zebraniu Powiatowej Rady Apropowizacyjnej, jako organ nadzorczy z prawem weta, i deleguje na posiedzenia swych referentów.

Wrazie zawieszenia uchwały Rady Apropowizacyjnej przez Komisarza Powiatowego, winien ten ostatni niezwłocznie przedstawić Ministerstwu Apropowizacji umotywowany wniosek do ostatecznej decyzji sprawy przed Ministerstwem.

Zadaniem Powiatowej Rady Apropowizacyjnej jest współdziałanie z Referentami Apropowizacyjnymi w sprawie zarządzania środkami żywności, otrzymywanymi do dyspozycji z ogólnokrajowych kontyngentów i innych źródeł, według przepisów Ministerstwa Apropowizacji, które poniżej przytoczamy:

1) Powiatowa Rada Apropowizacyjna reguluje obrót artykułami pierwszej potrzeby na terenie powiatu, stosownie do przepisów Ministerstwa.

2) Wyznacza instytucje społeczno-handlowe dla odbioru towarów kontyngentowych i zakupu pozakontyngentowych dla całego powiatu.

3) Powierza funkcje detalicznej sprzedaży odpowiednim instytucjom spożywczym, lub w braku tych — kupcom prywatnym.

4) Czuwa nad cenami i wydaje zarządzenia w sprawie ich regulowania.

5) Wydaje zarządzenia o walce z lichwą i spekulacją, zgodnie z ogólnymi przepisami.

6) Czuwa nad wykonaniem ogólnych zarządzeń Ministerstwa Apropowizacji na terenie powiatu.

7) Przedstawia Ministerstwu Apropowizacji wnioski w sprawach, dotyczących apropowizacji powiatu.

8) Czuwa nad organizacją, powołaną do skupu ziemiopłodów na wewnętrzne potrzeby powiatu, oraz kontroluje działalność tej organizacji.

Wykonanie powyższego polecam Ministrowi Apropowizacji.

Rozporządzenie niniejsze nabiera natychmiast mocy obowiązującej.

Naczelnik Państwa.

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:

(—) J. Moraczewski.

Minister Apropowizacji

(—) Antoni Minkiewicz.

Dan w Warszawie, dnia 11 stycznia 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Spraw Wewnętrznych

w przedmiocie przepisów wykonawczych do Dekretu z dnia 3-go Stycznia 1919 r. o stowarzyszeniach.

Na zasadzie art. 8 Dekretu Naczelnika Państwa o stowarzyszeniach z dnia 3-go stycznia 1919 roku (Dziennik Praw, Nr. 3, z dnia 8-go stycznia 1919 r.), wydaję następujące przepisy wykonawcze:

Art. 1. Przez „miejscowy państwowy urząd administracyjny”, wymieniony w art. 4 i 5 Dekretu z dnia 3-go stycznia 1919 r. o stowarzyszeniach i w art. 17, 22, 31, 32, 34, 35 i 36 przepisów tymczasowych o stowarzyszeniach i związkach, rozumieć należy, aż do dalszego rozporządzenia, urząd komisarza ludowego.

Art. 2. Legalizacja i rejestracja stowarzyszeń wykonywana będzie, aż do dalszego rozporządzenia, wyłącznie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Zawiadomienie o zamiarze założenia stowarzyszenia (art. 17 i 18 przepisów tymcz. o stow.) i podanie

o wciągnięcie do rejestru (art. 22 przep. tymcz. o stow.) komisarze ludowi winni przedkładać bezzwłocznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do załatwienia.

Art. 3. O złożeniu zawiadomienia (art. 17 i 18 przep. tymcz. o stow.) lub podania o wciągnięcie do rejestru (art. 22 przep. tymcz. o stow.) komisarze ludowi winni bezzwłocznie wydawać pentom za świadectwo ze wskazaniem roku, miesiąca i dnia złożenia. Też samą datę należy postawić na zawiadomieniu, względnie podaniu.

Art. 4. Ogłoszenia o wciągnięciu stowarzyszenia do rejestru, przewidziane w art. 25 przep. tymcz. o stow., mają być umieszczane w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych”. Petenci, starający się o nadanie stowarzyszeniu zdolności prawnej, winni do podania załączyć pieniądze na wydrukowanie ogłoszenia w kwocie Mk. polskich 10.

Art. 5. Stowarzyszenia, zalegalizowane przed dniem 3 stycznia r. b., winny w przeciągu miesiąca zakomunikować na piśmie komisarzowi ludowemu wiadomości, wymagane w art. 18, 21, 31, 32 przep. tymcz. o stow., wraz z dokumentami legalizacyjnymi, wydanymi przez władze rosyjskie lub okupacyjne. Wiadomości te i dokumenty komisarz ludowy winien bezzwłocznie przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Komisarze ludowi powinni baczyć, by wszystkie stowarzyszenia w ich okręgu zastosowały się do przepisu niniejszego.

Art. 6. Komisarze ludowi za pomocą organów policyjnych winni baczyć, by stowarzyszenia w ich okręgu powstające nie uchylały się od obowiązku legalizacji; istniejące zaś stowarzyszenia — by działalności swej nie wykraczały przeciwko obowiązującym ogólnym przepisom prawnym i przepisom własnego statutu.

Art. 7. Przepisy tymczasowe o stowarzyszeniach stosują się tylko do stowarzyszeń, nie mających na celu osiągnięcia korzyści materialnych. Moc tych przepisów nie rozciąga się na towarzystwa handlowe, stowarzyszenia współdzielcze i związki zawodowe pracownicze.

Minister Spraw Wewnętrznych

w/z.

(—) N. Barlicki.

Warszawa, dnia 10 stycznia 1919 r.

NOMINACJE.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 16-go stycznia 1919 r. zamianował Antoniego Massalskiego Prezesem Sądu Okręgowego w Białej Siedleckiej.

— Sędzię Śledczego Wacława Mikołaja Tuza Prokuratorem przy Sądzie Okręgowym w Białej Siedleckiej.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Prezydium Rady Ministrów.

W numerze 22 „Robotnika” z dnia 15 b. m. w artykule p. t. „Kamienicznicy-lichwiarze” jest mowa o zwloce w ogłoszeniu urzędowym Dekretu o ochronie lokatorów.

W sprawie tej należy wyjaśnić, że tekst uchwalonego dekretu wpłynął z Ministerstwa Zdrowia Publicznego do Prezydium Rady Ministrów dnia 13 b. m., a dnia 16 b. m. przesłany został po dopełnieniu przepisanych formalności Kancelarii Cywilnej Naczelnika Państwa.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wydział prasowy M. S. W. komunikuje nam, że komisja międzyministerjalna, która była wysłana do Łodzi w celu badania istoty i bezpośrednich powodów zatargów, wynikających między pracodawcami i pracownikami, powróciła już i złożyła zebrany materiał Radzie Ministrów.

Po rozpatrzeniu się w tym materiale i stwierdzeniu, że w związku z dużą ilością bezrobotnych i zastojem przemysłu, sytuacja w Łodzi jest poważna, Rząd uznał za konieczne powołać stałą komisję międzyministerjalną, która pod kierunkiem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej zajmie się regulowaniem stosunków ekonomiczno-społecznych w Łodzi aż do czasu przeprowadzenia sanacji tych stosunków.

W skład komisji wchodzi przedstawiciele następujących ministerstw: Ochrony Pracy, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Robót Publicznych, Apropowizacji i Spraw Wewnętrznych.

Debaty będą ograniczały się do udziału w nich 4-eh wielkich mocarstw: Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Wielkiej Brytanii, Włoch i Francji. Tematem obrad będzie wytknięcie zasadniczych linii warunków projektowanych, jakie mają być przedstawione państwom nieprzyjacielskim. Potem dopiero będą zapytywani przedstawiciele innych państw sprzymierzonych o powzięte decyzje i będą zaproszeni do narad na sprawami, interesującymi ich specjalnie; będzie to druga konferencja a zarazem zamknięcie okresu przygotowawczego.

Następnie ustalony w ten sposób program będzie przedstawiony przeciwnikom, przyczem chodzi o to, aby przedstawić go tak, iżby w dyskusji przeciwnik miał jaknajmniej do powiedzenia. Będzie to konferencja pokojowa właściwa, pierwsza, jaka odbędzie się w Wersalu. Wstępnie bowiem obie konferencje odbywać się będą w salonach na Quai d'Orsay.

Technicznie rzecz biorąc, wynik pierwszej konferencji wersalskiej nie będzie niczem innym, jak umową wstępną. Atoli zagadnienia są tak skomplikowane i decyzje zasadnicze tak ściśle połączone z realizowaniem praktycznym, iż trzeba będzie w tym traktacie wysunąć na plan pierwszy tylko sprawy najważniejsze, i dopiero po dokonaniu tej ciężkiej pracy dyplomacji oddadzą sprawy poszczególne komisjom technicznym do dalszego rozważenia i wykonania, poczem wejdą one pod obrady dalszych posiedzeń kongresowych.

„Matin“ zaznacza, że telegramy zawierają długie listy delegatów wszystkich krajów. Całe setki tych nazwisk były już podawane w pismach, lecz delegaci ci nie są jeszcze wszyscy upamiętnieni. Przeciwnie nawet, daleko im do tego. Liczba pełnomocników w całym tego słowa znaczeniu będzie określona na konferencjach wstępnych i nie przekroczy 5 dla każdego z wielkich mocarstw, oraz 2 lub 3 dla państw mniejszych. Reszta delegatów, wymienionych już w pismach, będzie występowała w charakterze doradców technicznych, zaproszonych tylko w miarę potrzeby na narady w sprawach, w których są specjalistami. Na tych samych konferencjach wstępnych będą zatłowane najważniejsze zagadnienia procedury, a mianowicie również sprawa, które z państw będzie reprezentowane podczas narad. „Matin“ podkreśla również, że 4 wielkie mocarstwa: Stany Zjednoczone, Francja, Anglia i Włochy będą brały udział we wszystkich konferencjach, inne zaś kraje — tylko na niektórych, a mianowicie na tych, na których będą w toku ich interesy. Poza tem „Matin“ zaznacza, że specjalnie uwzględniony będzie udział w naradach Belgii i Serbii, jako państw, które szły w wojnie ręką w rękę z Koalicją od chwili jej wybuchu aż do chwili ostatniej. Udział przedstawicieli innych krajów będzie uzależniony od ich udziału w wojnie po stronie Koalicji, przyczem będzie brany pod uwagę czas, w którym wypowiadały one wojnę Niemcom, oraz czy toczyły walkę z Niemcami.

„Nie jest wykluczonem, — dodaje „Matin“ — iż Rosja będzie dopuszczona tylko w charakterze konsultanta.“

„Le Journal“ z dnia 4 stycznia podaje, że Stany Zjednoczone będzie reprezentował, przynajmniej na pierwszych posiedzeniach, prezydent Wilson, poczem zastąpi go pierwszy jego współpracownik, pułkownik House.

Anglia będzie reprezentowana przez Lloyda Georg'a, Balfoura i Bonara Law'a, którym towarzyszyć będą specjaliści w sprawach zagranicznych, pp.: Hardinge, William Tyrrel, Louis Mallet, Esme Howard, Ralph Page i Eyre Crowe.

Włochy będą reprezentowane w pierwszym rzędzie przez pp.: Orlando i Sonnino.

„Le Journal“ wysuwa tylko te nazwiska, zaznaczając, że delegatom tym towarzyszyć będzie cały zastęp doradców specjalistów.

„Le Journal“ z dnia 3 stycznia podaje w depeszy własnej z Londynu krótkie życiorysy pełnomocników angielskich. Lord Hardinge of Penhurst, ex vice-król Indji, do roku 1916 jest stałym podsekretarzem stanu w sprawach zagranicznych i mimo zmian ministrów pozostaje zawsze na swem stanowisku. Lord ten ma blisko czterdziestoletnie doświadczenie dyplomatyczne; zna specjalnie Rosję, gdzie był ambasadorem angielskim, a nadto zna Wschód. Karjera jego zaznaczała się zawsze niezawisłością szerokiego poglądów i wielką swobodą wypowiedzianą się.

Sir William Tyrrel jest również jednym z podsekretarzy stanu w „Foreign Office“, był sekretarzem prywatnym sir Edwarda Grey'a, ma orientację polityki angielskiej lat ostatnich; jest synowcem dawnego ambasadora niem. w Paryżu, część studiów odbywał w Bonn, zna dobrze Niemcy. Przyjacielem Francji stał się w trakcie nawiązywania się stosunków bliższych i rokowań między Wielką Brytanią a Francją. Jest to człowiek, na którym Francja, zdaniem pisma cytowanego, polegać może przy kształtowaniu się ściślejszych więzów przyjaźni między Francją a Anglią.

Sir Mallet, ex-ambasador angielski w Konstantynopolu, będzie miał powierzone wyłącznie sprawy, dotyczące Turcji.

Sir Howard, ex-attaché ambasady angielskiej w Rzymie i Berlinie, był następnie ministrem upamiętnionym angielskim w Szwecji od roku 1913 i będzie na Kongresie osobą miarodajną w sprawach Europy północnej.

Mr. Page, pochodzący ze znanej rodziny dyplomatów, został wybrany, jako znawca Balkan.

Wreszcie sir Crown, znawca dobry Niemiec i polączony węzłami rodzinnymi z tym krajem, zrobił karierę wyłącznie w Londynie. Przez czas jakiś był nader czynnym dla reprezentantów Francji w Wielkiej Brytanii. Sir Crown będzie się zajmował sprawami Europy wschodniej.

„Le Journal“ z dnia 4 b. m. zaznacza również, że narady konferencji nie będą publiczne, i dodaje:

„W istocie byłoby beużyteczne, aby Kongres sprawił wrażenie Parlamentu.“

TELEGRAMY.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 16 stycznia (PAT). — Na wszystkich frontach nie było ważniejszych wydarzeń.

Szef sztabu generalnego,
Szeptycki,
generał dywizji.

Komunikat wojenny poznański.

Poznań, 16 stycznia (Kor. Pol.). — Komunikat wojenny z dnia 15 stycznia:

Odcinek Inowrocław, Znin i zachodni: Sytuacja bez zmian.

Odcinek południowy: Z Rawicza naciera przeciwnik w kierunku Miejskiej Górki i Słupi.

Na południo-zachód od Ostrzeszewa bez zmian.

Kobyła Góra pozostała w rękach niemieckich.
Szef sztabu.

Anglja w obronie Polaków.

Berlin, 16 stycznia (PAT). — Na posiedzeniu komisji rozejmowej w Spa w d. 8 b. m. przedstawiciel Anglii w imieniu rządu angielskiego zażądał, aby Niemcy w przyszłości wstrzymali się od wszelkiej prowokacji ludności polskiej w Prusach Książęcych i Królewskich, Poznańskim i na Śląsku.

O napoje wysokowe.

Kraków, 17 stycznia (PAT). — Komisja likwidacyjna zarządziła, że w dniu poprzedzającym wybory oraz w dniu samych wyborów do Sejmu nie wolno sprzedawać ani szynkować żadnych napojów spirytusowych, jak wódka, piwo, wino i t. d.

Paszporty zagraniczne.

Kraków, 17 stycznia (PAT). — Komisja likwidacyjna wniosła do rządu warszawskiego memoriał z prośbą o złagodzenie warunków, pod jakimi wydaje się paszporty zagranicę, o uproszczenie formalności i zniesienie opłat paszportowych.

Odezwa.

Kraków, 17 stycznia (PAT). — Rada Narodowa Śląska Cieszyńskiego ogłasza następującą odezwę: Wobec stwierdzonych i zamierzonych agitacji, zgromadzeń i pochodów, skierowanych przeciw sile zbrojnej państwa polskiego, koniecznej do utrzymania porządku i ochrony granic naszego państwa, ogłaszamy, że wszelka agitacja, zgromadzenia, pochody i demonstracje, skierowane przeciw sile zbrojnej państwa polskiego, uważane będą za zbrodniczy stan i według tego karane nawet karą śmierci. Ostrzegamy przeto wszystkich obywateli, a w szczególności młodzież, albowiem skutki postępów powyżej narekeshonych są nieobliczalne.

Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego: Książd Londzin, Dr. Michejda, Tadeusz Reger.

W sprawie powyższej zauważa „Czas“, że zarządzenie to skierowane jest przeciw agitacji czeskiej i bolszewickiej.

Koalicja przeciw bolszewikom.

Wiedeń, 17 stycznia (PAT). — „N. Fr. Presse“ donosi z Bukaresztu: przyjechali tu z Salonik generał francuski Berthelny i angielski major Smith i odbyli konferencję z ministrem wojny, a potem konferowali z bawiącą w Budapeszcie misją amerykańską. Konferencje te dotyczyły zarządzeń przeciw bolszewikom.

Rozruchy głodowe.

Wiedeń, 17 stycznia (PAT). — „Neues Wiener Journal“ donosi ze Stokholmu: Z Petersburga nadchodzi straszne wiadomości o krwawych rozruchach głodowych, w których brały udział dziesiątki tysięcy mieszkańców. Wojska bronią tłumy wykroczenia, przyczem odznaczyły się wojska bolszewickie, złożone z Chińczyków.

Komisja Czerwonego Krzyża.

Kraków, 17 stycznia (PAT). — Przedstawicielstwo polskie w Pradze zawiadomiło telegraficznie Komisję Likwidacyjną, że wczoraj wieczór wyjechała z Pragi do Krakowa międzynarodowa misja Czerwonego Krzyża, złożona z 10 członków. Misja ta przybędzie do Krakowa w ciągu dnia dzisiejszego. Na dworcu powitają ją przedstawiciele Komisji Likwidacyjnej i prezydium Czerwonego Krzyża.

Zjazd pocztowców.

Kraków, 17 stycznia (PAT). — Dzienniki notują, że na międzydzielnicowy zjazd pocztowców w

Warszawie 18 stycznia przyjedzie z Galicji 21 delegatów, reprezentujących wszystkie działy służby pocztowej. Delegaci już wczoraj zjechali się w Krakowie i odbyli wspólną konferencję.

Ostatnia poczta.

„Czesi triumfują“.

Przebywający stale w Pradze pisarz niemiecki Otto Pick, który od kilku lat pracował nad obeznaniem Niemców z literaturą czeską, a głównie z czeską liryką, zamieścił obecnie w piśmie wiedeńskim „Der Friede“ dwa obszernie artykuły pod tytułem „Die Czechen im Triumph“, w którym postawił za motto: „ten triumf ujawnia wiele brzydkiego“. Zdaniem p. Picka, „wypadki praskie dowiodły wielkiej dysharmonii między pewnymi proklamacjami a rzeczywistością, świadcząca o dziwnym zwrocie w dotychczasowej polityce czeskiej“. „Maluczko, — pisze p. Pick, — a pojęcie Deutsch Boehmen należeć będzie do historii. Zburzone zostanie to, co (może w innej formie, niż dziś) zachować jest nakazem, nie tylko sprawiedliwości, ale i rozumowi politycznego“. W dalszym ciągu zarzuca p. Pick Czechom brutalność w stosunku do żywołu niemieckiego w Czechach.

Z tego powodu oświadcza „Czeska Swoboda“: „Ażeby nie ulegało żadnej wątpliwości, że przez usta p. Picka, dawnego naszego przyjaciela, przemawia mąż, przesiąknięty duchem wszechniemieckim, niech świadczy to, że p. Pick nic nie wie o rewolcie Niemców w Czechach i na Morawach przeciwko państwu czesko-słowackiemu, o dowożeniu broni i t. p., lecz za to śmie twierdzić, nie przytaczając dowodów, że łagodny naogół charakter narodu czeskiego, w chwili spadnięcia zeń kajdan, nabrał wiele brutalności, podczas gdy twardość Niemców zmiękła... Tendencja całego tego artykułu, cała jego polityczna i publicystyczna metoda nie wytrzymują miary krytyki. Mówi tu do nas przerażony syn pokonanego narodu, narodu, który chętnie słuchał niewinnych a słodkich piosenek wczorajszego swego niewolnika, dziś zaś oskarża go ogólnie o brutalność. Tendencję, którą przejęte są oba artykuły p. Picka we „Friede“, zdradza najzupełniej motto, poprzedzające drugi jego artykuł. Rzymi ono: „Wenn du Slave sagst, so töne: Mensch zurück. Jan Kollar“. Jan Kollar wszakże napisał: „gdy mówisz: Słowianin, niech ci się odezwie: człowiek“. A zatem przeciwieństwo tego, co twierdzi p. Otto Pick.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Wielki. Dziś „Cyganeria“, jutro „Opowieści Hoffmana“.

Teatr Rozmaitości. Dziś „Rycerz z Łabędziem“, jutro „Szpieg“.

Teatr Polski. Dziś „Mistrz“, jutro „Szopka staropolska“ (1-szy raz).

Teatr Mały. Dziś i jutro „Gołębie serce“.

Teatr Letni. Dziś i jutro „Chrześcijański wojenny“.

Teatr Nowości. Dziś „Manewry jesienne“, jutro „Ewa“.

Teatr Praski. Dziś i jutro „Tamten“.

Teatr Powszechny. Dziś i jutro „Wicek i Wacek“.

Teatr im. Staszica. Dziś i jutro „Leguni filicy“, oraz część koncertowa.

ZGINAŁ

kwit Banku Handlowego w Warszawie, Oddziału w Częstochowie, z dn. 10.XII. 1918 Nr. 101 na imię J. Ziętarskiego na 5% Oblig. Król. Polskiego na rb. 500. Po ekspiracji ogłoszenia, kwit powyższy straci ważność, a Oblig. zostaną wydane prawnemu właścicielowi. 345

ZGUBIONY

został kwit inkasowy Banku Handlowego m. Częstochowy na sumę Mk. 8400 na imię H. Fuchsa z wystawieniem S. Frank. Wszelkie zastrzeżenia zrobione. 353

KWIT, wydany przez browar Reycha na nazwisko Gustawa Metera na złożone 2 listy po rb. 100, zaginął i jako taki traci swoją wartość. 337

SKRADZIONO LEGITYMACJĘ, wydaną przez Związek Skarbowy na okrąg M. st. Warszawy, Wydział III, na imię Władysława Jezierskiego. 359

ZAGINEŁA KSIĄŻECZKA OSZCZĘDNOŚCIOWA Banku Państwa Rosyjskiego VIII Wydziału, wydana na imię Jana Kornackiego, oraz pokwitowanie na Rbl. 100.— 1-go Tow. Wzaj. Kredytu, Pl. Warceki 1. 358